

Խմբագրութեան վերաբերեալ եւս-
տարակից գործիցներ սպիկի հետե-
ւայ հասցիքի

Rédaction du Journal
« ARCHALOUYCE »
Le Caire (Egypte)

Խմբագրութեան ուղղութեամբ գրութիւն
եւ չե՛նք սրտի :

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

Կ Ի Ս Ա Շ Ա Ր Ա Ք Ա Թ Ա Ք Ե Ր Թ

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն, Գ Ր Ա Վ Ա Ն, Գ Ի Տ Ս Ա Կ Ա Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն

ԿԵ ՀՐԱՏԱՐԱՒԱԿՈՒԹ ԶՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱՔ ՕՐԵՐԸ

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
Ե . Թ . Ռ . Ռ . Ս . Ս . Ա . Ն .

Դրամ պատճենակող նամակներ
պէ՛տ է ուղղել նեպոստի հասցիքի

E. TCHOUSSIAN
Direct. - propr. du journal Arménien
ARCHALOUYCE
LE CAIRE (EGYPTE)

ԱՉԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԻՔ
Կանխիկ վճարելի են :

Թի 404

ԲԱՆ ՓԱՐԱՅ ՈՂՁ

ՇԱՐԱՔ

ԻՆՁ Ե ՍԱՐԳԸ

(Շար. Գախարհի սիւսն եւ վերջ)

Հետեւեալը բարեխղճ մտաւորականութեան չի հետեւի թէ մարդը յառաջ եկած է կապիկէն : Իրական զիտութիւնը գեւա արձակած չէ իր վերջնական վճիռը ստոր նկատմամբ : Կարելի է ընդունել ըստ արեւելեան վարդապետութիւնը առանց առաջնորդութեան այդ եղանակացութեան ուրան կը յանդին այդ վարդապետութեան հետեւողներէն ուսանը :

Ռոտիան ներկայացուցած այլեւալ երեւոյթներու հետազոտութեանց մէջ զիտականը ինչպէս նաեւ աստուածաբանը յաճախ կը հարկադրուին անցնելու այն սահմանագիծէն որ կը բաժնէ տեսանելի անտեսանելիէն, շղարհելի անշղարհելիէն : Մարգարէ Տաւրի, Կալիստիոսի ծագումը, Աստուծոյ գոյութիւնը եւ երբ ինքեցիներ որոնք չեն կրնար ստուգուիլ դրական ապացոյցներով : Ինչո՞ւ հարցումը չկրնար պատասխանուիլ զբաղան զիտութեան միջոցաւ, այլ միայն՝ ինչպէ՛ս, եւ երբեմն ալ ուրջալի հարցումը : Բնասուր չկրնար ըսել թէ զնորքը մը ինչո՞ւ կը կծկի, ոչ ալ կըրնայ սահմանել զկեանքը, սաղատ կամեցողութիւնը, բարոյական պարտականութիւնը : անոր գործը սահմանափակուած է գտնելու՝ զբաղան հետազոտութեանը թէ ինչ բաներու մէջ կենդանի նիւթը կը տարբերի անկենդան նիւթէն : Անիկա կրնայ ուսումնասիրել և գտնել թէ ինչպէ՛ս գընդեր մը կրնայ կծկիլ, որ պարզաներու ներքեւ, որչափ, և ինչ արդիւնք տրտաղբերով, բայց այդ գնդերին կծկման յատկութեան նախնական պատճառը գրանելը անոր կարողութեան վեր է : Նմանպէս Տարբերականութիւնը, կամ ինչ որ նոյն է՝ հետեւոր նախնիքներու նմանութեան (atavism), և կեանքի պոյսաններու հետ փոխանակութեան հայեցողութիւնը կրնայ բացատրել գործարանաւոր մարմններու տեսանելիութիւնը (species) կողմէն ցոյց տրուած երեւոյթներուն մեծամասնութիւնը, սակայն՝ անիկա անկարող է ցոյց տալ թէ ատոնք որիկէ՛ ծագում առած են, և ինչո՞ւ հաս են :

Թէ մարդը լոկ զարգացած անասուն մը նկատուելէ շատ հեռի է՝ կրնայ յստակօրէն տեսնուիլ հետեւեալ պարագաներու քնննութեանէն :

Հասարակ կենդանին ակամայ և անդէտու կը փոխանցէ իր սերունդին այն բոլոր նախնական գիտութիւնը և հանճարը զոր իր ցեղը երբէք ունեցած է, մինչդեռ մարդկային ծնողը կը փոխանցէ իր զաւակին զիտութիւն ստանալու փափաքը կամ կարողութիւնը միայն : Աւելորդ կանոնանքներու, վերջինը՝ միտք կամ հասողութիւն — հիմնական և անյաղթելի տարբերութիւն մը՝ կենդանի մը և մարդու մը միջեւ : Մարդու ունի մաստորական կազմու-

թիւն՝ որ ուսուցանելու և ուսանելու՝ անասան կերպով, ինչ որ անասունը չունի : Գարձեալ մարդս չունով կուգայ ինքնաճանաչութեան մը, իր անձնականութեան զիտակցութեանը — բան մը որ չի պատկանիր կենդանեաց դասակարգին : Ինչո՞ւ կամ զնայը բոլորովին մարդկային է :

Բարոյական զգացում մը, խիղճ մը, ուղտութեան և անիրաւութեան հիմնական տարբերութեանը մասին վերացական ըմբռնում մը՝ չունով կը գտնենք թէ՛ մարդկային յատկանիշ մըն է, և կը յուշեն թէ մարդու լոկ անասուն մը ըլլալէ աւելի է :

Այս բարձր բարոյական զգացման հետ մարդու ունի նաեւ ներքին մտաւոր տեսութիւն մը կամ ինքնայոճաբ ըմբռնում և ծանօթութիւն մը իմացականութեան կամ Չորոյ թեանք մը որ իրմէ գերիվերջ է, և ցոյց կուտայ ներքին և ընդարձայ տրամադրութիւն մը՝ պայտելու համար այդ էլուծութիւնը :

Ապագայ տեսական կեանքի մը համար զորտար փափաք և յոյս մը՝ է ուրիշ մարդկային յատկութիւն մը : Այսպիսի փափաք և յոյս մը երբեք չըզտուի իր հասարակ կենդանեաց մէջ :

Գարձեալ կը գտնենք թէ մարդու ունի լեզուի եղանակ և հիմնալի յատկութիւնը : Արիտաստել իրաւամբ ըսաւ. « Կենդանիները ունին ձայն, սակայն մարդը միայն ունի լեզու կամ բարբառ : Եւ Բրոքի, Մարքսի Միլլըրը իրաւունք ունի նկատուել լեզուն իրրեւ ճշմարտ պատմէն մը մարդու և անուան կենդանեաց միջեւ :

Նաեւ՝ ակնեւ ճշմարտութիւն մըն է թէ մարդու Ֆիզիքական կազմուածքը կենդանիներու սլաքային և զարմանալան փոփոխութիւններու՝ իւր մանկութեանէն մինչեւ իր ծերութիւնը՝ առանց փոխելու իր ինքնութիւնը կամ անհատականութիւնը : Այս ճշմարտութիւնը կապուածուի նաեւ ժառանգական ծագման լաւ գիտցուած օրէնքով :

Այն հիւլէն կամ շամանգալը՝ որմէ մարդկային մարմինը կ'աճի և կը զարգանայ ունի մեծութիւնը՝ որուն տրամագիծը շուրջ 1/125 մասնաչափ է, հաղիւ աւսանելի պարզ աչքով, և կը հայթայթուի միմիայն մօր կողմանէ : հօր հայթայթումը մարդ այնքան մանր է որ՝ խիտ զօջուոր մանրաբէտով միայն կարելի է ուսումնասիրել զոյն : Յղացում տեղի ունենալէ յետոյ մայրը կը մատակարարէ իւր մարմնէն այն բոլոր նիւթերը որոնցմէ կը կազմուի մանկան մարմինը, այսու հանդերձ մանուկը յաճախ կը նմանի իւր հօրը քան թէ մօրը, մինչդեռ՝ եթէ ընդունինք թէ մարդը միմիայն Ֆիզիքական կազմութիւն մըն է, նա հազար անգամ աւելի իւր մօրը նմանելու էր քան թէ իւր հօրը : Գարձեալ՝ եթէ մարդկային ձուռն (ovule) չի տարբերիլ ունի կերպով ստորին կենդանեաց ձուռնէն, ինչպէս կը կարծեն Տարբին և իւր հետեւողները, ինչո՞ւ մէկէն մարդ իսկ միւսէն անասուն մը կը զարգանայ, պէտք է գտնուի

ներքին, հիմնական թէ և անտեսանելի և անզնեւի տարբերութիւն մը ատենց մէջ, և անխուսափելի հետեւութիւնն այն է թէ բոլոր ժառանգական փոփոխումները, ըլլան ատենք գործարանական կամ մասաւոր, պէտք է ըլլան արդիւնք հպիկի մը որ նիւթէն գերիվերջ է :

Վերջինից ապացոյցներէն բնական և բնասուր է հետեւեալ թէ՛ մարդու ունի կարող մը յատկութիւններ որոնք կ'որոշեն և կը զանազանեն զինք լոկ անասունէ մը, և թէ խելամուտ և բարոյական ինչ որ կը կոչուի մարդ՝ պէտք է ըլլայ զոյն իրին մը, իսկական էութիւն մը, անհատականութիւն մը որ Ֆիզիքական կազմութեանէն գերիվերջ է, և անիկ անկողն :

ՏՕԹ. Ս. Վ. ԵՂԵԻԼԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԷՋԵՐ

ՕՐԵՐԵԿՈՒԹ ԿԵՆԴԱՆԵՐԸ

Մ. Լ. Կոքոսի բնածին նայելով, հետ սղարթիւրը վատ օդի գալը կրնան գուշակել իրենց մտանշնեղովը : Հուսանակատար Եղած են ընթերցողներ, որոնք ուղած են անձամբ ստուգել հեռագրաթիւրու ճշմարտութեան աստիճանը : Բիշ մը հետաքրքրութիւն կը բաւէր և կը բաւէ այս անուակ փորձեր կատարելու որոնք ոչ ծախք, ոչ մասնաւոր գործիք կը պահանջեն : Միայն հեռագրաթիւրը չէն սակայն, որ կրնան մեզ օգտակար ծառայութիւն մատուցանել : Իրրեւ օդերեւութեան մասին գործիքներ և կան կենդանիներ, նոյն իսկ բողբոջակներ, որոնք կարծես ինքնին օդերեւութեան օրափոխութիւններ են :

Այս պահուստ օդը շատ լաւ կընէ, արեւը կը փայլի լուսաշող, ձեռք համար փոթորիկ նշոյլն իսկ գոյութիւն չունի մթնոլորտին մէջ : Բայց անակէք սա փոթորիկ կենդանիները, ընդհանրապէս միջատներ, որոնք արդէն իսկ զգացած ծառայուած փոթորիկն պոթիկուած, տեղեկութեան չեն շարժիր, իրենք են որ իրաւունք ունին, զի անա գիշերը կամ յաջորդ օրը անձրեւն ըսկատ է :

Հարաւային հովիտները կը կուտակէ երկրի մթնոլորտէն, անձրեւը կամ վտտ օդը ստուգութիւն մը պիտի ըլլայ քիչ ատենէն : այսպէս կը կարծէք, եւ սակայն միեւնոյն փոթորիկ կենդանիները անլախ կը վազվազեն, կը հետանան իրենց ծակերէն : իրենց պատասպարանքներէն : Գարձեալ իրենք իրաւունք ունին, օդը արդէն պարզուած է :

Մարդ միշտ ըմբռնած է օդի վիճակը գուշակելուն կարեւորութիւնը, եւ ստոր համար օգտուել ուղած է ամեն երեւոյթի՝ որ այդ մասին տեւ հաւան սկստութիւն կընծայէ, Երբեմն իսկ պարզ զուգորդութիւններու տուած է օրէնքի ոյճը : Զարմանալին սա է որ մարդ կը սիրէ կառած մնալ այդ կարծեցեալ օրէնքներուն կամ սկզբունքներուն : նոյնիսկ երբ գիտութիւնը ցոյց տուած է անոնց անարժէքութիւնը, ժամանակի ընթացքին մէջ սխալը, մասնաւոր սխալը խոր արմատներ կը ձգէ, զորս խելը զիւրին գործ չէ :

Շատեր կը կարծեն թէ՛ ծառի զորսերուն կոկոսը անձրեւի նշան է, մինչդեռ այդ գեղեցիկ կանանչ կենդանիներուն ձայնաւորութեան եւ անձրեւին միջեւ ունի յարաբերութիւն չկայ :

Ըսի թէ միջատներն ուսանք օդը գուշակելու մեծ կարողութիւն ունին՝ այսպէս են մեզուները : որոնք մեծապէս կ'ազդուին մթնոլորտական ճնշման փոփոխութիւններէն և երբեմն կը տեսնուին որ իրենց փեթակին սողունէն անդին չեն երթար, անհանգիստ են ու վրդոված : սաստիկ իրաւանցումի մէջ են : Յաճախ փոթորիկ կը մասնանշեն, փոթորիկ որ սակայն անհաւանակուն կը թուէր քիչ մը առաջ :

Մարդերէն ուսանք, երբ վատ օդ գուշակեն կը կարեն իրենց ոտային թիւղին մէկ քան նիւնքը, որպէս զի հովը չի կրնայ փետակ աւտոր : Իրենք ալ կ'անուշաւ պատուի սեղ մը կը պահուին :

Իսկ կերուի թէ ամենէն օրաակար տեղեկութիւնները կրնան տալ վատ օդի մասնաւոր միւն և անհետացումին մասին, եղբրու և կովերու աղբին ապաւորին մէջ պարզ միջատները, բղջիկները :

Այս կենդանիները աղբին տակը կը փորեն ուղղահայեաց կերպով իրենց բնակարանը, որ ամառը ընդհանրապէ ձմ սանդղակը, իսկ ձմեռը մինչեւ 1 մէթը խորութիւն կուտենայ : Հոն կը հուսաւեն մեծ քանակութեամբ պաշար, աղբին հայթայթուած : Պէտք է ըսել թէ արուն ալ էզին չափ կաշխատի ինչ որ միջատներու կեանքին մէջ բացառութիւն կը ներկայացնէ : Ամառը՝ օրը օրին կը սնանին իրենց հաւաքած պաշարովը, իսկ Սեպտեմբեր և Նոյեմբեր էգը հաւիթ կ'ածէ գետնափոր բնակարանին վարի մասին մէջ ձգուած կաղիւնի չափ մեծութեամբ սեղակին մէջ, որը շրջապատուած է պաշարի մեծ քանակութեամբ : Մէկ հատիկ ևս մեծ կակ հակիթը մէկ երկու շտապէն ճերմակ և ինքնիր վրայ ազդեցուն Ծալուած խոշոր թրթուրի մը ծնունդ կուտայ : Այս թրթուրը պահարին մէջ վարկն վեր կալլուիներ կը բանայ, ու միայնակայ կայրի այս գործունէութեամբ մինչեւ ձմեռուան սկիզբը : Ապրիլին, արթննալով ձմեռանային ա. նուշ բուռնէ, նոր կեանք կ'սկսի, հարսնակի կը փոթուի, եւ հինգ վեց շաբաթէն կը լինի մեզ զրաղեցնող բղջիկը :

Մ. Ժ. — Հ. Պատր, միջատներու նշանաւոր գիտողը, կ'ըսէ թէ գիւղացիները կը կարծեն թէ երբ այդ միջատները երկրային խորութիւն թռչան, գործի վրայ ըլլան, լաւ օդի նշան է :

Գիւղացիներուն այս կարծիքը ճշդուտ համար, Մ. Պատր մտանք քննելով գտնուեալ, սակայն կը ներկայացնէ իր զիտողութիւններու արդիւնքը : Երբեք իր կրթութիւնը կը փորձառութեամբ այնպէս կը կարծուի հետեւեալ : որ յաջորդ օրը գիւղացիկ պիտի ընէ : Մեր միջատները տարբեր կարծիք ունին, իրենց ծակերէն գտնուած չեն երբեք, Երբեք են որ իրաւունք պիտի ունենայ մարդը թէ աղբակեր միջատները զգացողութիւններուն ձգձիւթութեամբ նախազգացած է սեղատարաքի անձրեւը : Արցախեւ անձրեւը վրայ կը հասնի գիշերը և կը սակեւ օրուան մէկ մասը :

Ուրիշ անգամ մը հակառակը կը պատահի : երկրի մթնոլորտը, ամպերը կուտակուած, անձրեւը սակայն քան հաւանակուն է : Եւ սակայն մեր աղբակեր միջատները ուրախ գտաւթ թռչան : Իրաւունք ունին, յաջորդ օրը արեւը կը չողայ փոտայից : Տակաւին այսպէս շատ մը զիտողութիւններ ցոյց տուող այդ կենդանիներուն առաւելութիւնը, իւր օգիւրեւութեամբ, մեր վրայ :

Բայց կարելի է պիտի ըսէք թէ մարդի ալ կարող է գործիքներ հնարել պարտկուտ համար իր ստորութիւնը : Դուք ալ իրաւունք ունիք, միայն թէ պէտք է ուղեք օգտուել անոնցմէ :

X

ՀԱՄԱՐՈՒ ՎՐԱՅ

Երբ եւ կ'որոշուի իմ քայլերս անվերջ... Յոյսի ձախընթաց իսկապէս քարոզման...

Ճանաչու միայն կը սրբաբան անընդհատ... Կիրք եւ նախաճաշ, ինչ որ գտնուեալ աստիճան...

Սակայն եւ միշտ, պիտի կոխուի անխորտակ... Պիտի անցնի իմ փշաղիս այն ձախընթաց...

ԱՐՏԱՇԷՍ ՍՄՐԻՆԸ

31 Օգոստ. 903

ՆԵՂՆԵՑԻ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՈՒԹՅԱՆ

(Նորակերպ)

ՄՕՒՒՍ ԻՐՊԱՆ

«Մանկավարչ սիրուն կին մը» կը փաստի... ուղիղից մը ունենայ, նորմալ անարար արիւն...

(Շարունակութիւն նախորդ քիւնի եւ վերջ)

—Շո՛ւտ, չո՛ւտ, աղաչակէց մանկավարչուհի... իր բոլոր ուժովը երկարութիւն ուսմանին...

Կատարի դնացքով շրջան մը կատարեցին... անտարին նրբութեամբ (sentiers) մէջէն, յե-

տոյ կարելով անցանք գիւղաքաղաք մը եւ կա-... զամբաններով եղբիւր մարդակերպ մը...

Սէն զիտը մեր ճամբան կը կորէր հոս, ու... բով ստիպուեցանք ամենէն մօտը գտնուող մըր-

գաստանը ապաւինիլ: — Հո՛ն, հո՛ն, ըստե հէ, հիմա ապահով... վրձակի մէջ ենք. մանաւանդ թէ՛ նա մեզի չը

հետապնդեց: —Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ... — Այո՛, կրակ ընողը բուն իսկ անիկա էր... Չարագանց զարմանալու պատճառներ ու-

նէի, որովհետեւ Նէ խնդակէն զրեթէ կը մարէր: — Է՛, ուրիշն հիմակ վարը սրտերնիդ պա-... սած ըլլալու է:

Անոր մօտենալով իր ձեռքերը բռնեցի ա-... րանց ո՛նք է կիրքի: — Դուք գիտէ՞ք թէ՛ ձեր ամուսինը հոն... կը գտնուի:

— Ի՞նչպէս չէ. — Այն աստի ինչո՞ւ: — Ո՛հ, ասիկայ բացարձակ զգուարիւն է:

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

(11)

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԳԸ

Հեղինակ ԲԻՌՍԱԼ

ԲԱՍՏ ԶԱՊԱՆԻ

Պ. ԼԱՄՍԻՆՈՒԱՅԻ ՆՆՆՈՒՔՆԵՐԸ

Կարճ ի կարճ ըսեմ, այս առաւուս տունէն... մեկնելով, ըստ սովորութեանս թղթաբեր առի

նէ որ Տանիէլ արդէն Պարզիւնուն, մեկնում, եւ... Ծրանս հասած է... Թերեւս նա ճամբան տեղ մը

... կ'ոչ մը խելալը... երեւակայեցիք որ Առ-... բիան եւ ես զերար չափազանց կը սիրենք... ես մանաւանդ... կը պատեն զինքը... իսկ

«Պարոն, ձեր կիներ ուրիշ մէկը կը սիրէ... առաջինը երեքը կը ժամը 6 ին ատենները... Անի՞նք քատուղին զանուցեցք որ իրեն անկէ

Ներկար ասուն գիտեցի զինքը՝ բայց իր ակ-... նարկը չ'ըստարեցեաց երբեք, եւ ստուգապէս իր

—Սա՛ղի օրը կ'ամուսնին գիտնալով որ... քննութիւնները իր գործելու մէկ մասը

Փափաքը զգացի անոր հարցնելու թէ՛... —Աղէկ, բայց ե՛ս, ի՞նչ պիտի ըլլայի այս

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՐԵԲԱՅ ԿՈՄՍՈՒՅԻՆ

Հառնի արժուական դատարարին որոս... կանոնը նշանուրը ընտանիքէ մը Սպարտի-

Սրե՛ք տարի է որ կ'ամուսնին իր էլիզա... քայլը պարզութեամբ է զանազան ընկերու-

Սա՛ղի օրը կ'ամուսնին գիտնալով որ... քննութիւնները իր գործելու մէկ մասը

Փափաքը զգացի անոր հարցնելու թէ՛... —Աղէկ, բայց ե՛ս, ի՞նչ պիտի ըլլայի այս

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

—Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

Մտախաղի և Պարսից ծոցի մէջ, ուր Անգլո... հնգական տուն մը կարեւոր գեր մը կը

Անգլիական իշխանութիւնները այժմ... իրենց ձեռքին տակ ունին յիշեալ երկու

Անգլիական կառավարութեան ուրիշ... րան չի մնար ընելու, բայց եթէ միջոցներ

ՏԵՐՄԻՆՆԻ

Այրի Տիկին Ռաւնա Բ. Թէլլայեան... և զարկունք, Այրի Տիկին Նազիկ Մ. Աս-

ՄԱԿԵՐՈՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կ. Պօլէն 2 Սեպտ. — Թուականութեամբ կը... հեռագրուի թէ՛ Բ. Գուրը Զօթ մը զրկած է

Սրբիւնները կը ծանուցանեն թէ՛ ընդհու... րում մը տեղի ունեցաւ, որուն մէջ 21 ա-

— Հաւանական չէ, Հալիբի մեկնեցաւ եւ... դիտել թէ անկէ կը վերադառնայ, որովհետեւ

— Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

— Ար՞եւ մասին կը խօսիք, հարցուց իրեն: — Բայց... Ամբաստան մասին: — Ի՞նչպէս, անիկա՞ էր որ...

Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Ֆ

Կ Ե Ա Ն Ք Ի Ա Պ Ա Յ Ո Վ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ի Ի - Ե Օ Ր Ք Ի

Ա Յ Խ Ա Ր Յ Ի Ս Է Ն Յ Ջ Օ Ր Ը Ե Ի Է Ն Կ Ա Ր Ե Ի Ո Ր Ը

Հ Ի Մ Ն Ո Ւ Ա Ն 1843 Ի Ն

Ն Ա Մ Ա Գ Ա Ն Ռ . Ա . Մ Ա Բ Գ Է Օ Ր Տ Ի

ԵՂԱՇԽԱՆՈՐԵԱԼ ԳՐԱՄԱԳՆՈՒԽ	1,981,000,000 Պրանգ .
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	6,946,000,000 Պրանգ .
100 0/0 ԲԱՇԽՈՒԱԾ ՇԱՀԱՐԱԺԻՆՆԵՐ	541,000,000 Պրանգ .

Կարելի չէ բազմաստիճան դնել ուրիշ ու եւ ընկերութեան պայմանները Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Ֆ ընծայած հոշակապ առաւելութիւններն ունենալու համար իրենց իրաւունքները չեն կորստաւոր անհատական ձեռքերէն, այլ եւ կենդանի միանգամայն, ինչպէս նաեւ սրբոյ ու ցեղանկարագին վերաբերեալ անհրաժեշտ ճիշտութիւնները կը տեսնեն: Իրեն զորս իրաւունքներն ունենալու ընկերութեան, Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Ֆ պայմանները ստույգ զերիվոր են: Վերադարձաւ բաւանակները արդէն շատ պիտի աւելանան: Պէտք չի ապահովագրուիլ առանց իրենց Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Ֆ շահաւոր ու մանաւանդ անկասկածօրէն հաստատուած պայմանները:

Ընդհանուր Գործակալ Եղիստի, Կիպրոսի եւ Պարսիկի ՆԻՓՈԼԱՒ ԲԻՐԶԻՍ
Փոխ-Ընդհանուր Գործակալ Եղիստի ՕՉԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

16 Շարա Կարալ. (Թիվիֆիլի) Մեղինեան Փայրիֆայի կարգը՝ Աւստրիական Հիւպոստատանի դիւ. Գանձիք (Եղիստի)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՄԱՍՏՈՒՆԸ՝ ԳՐԷՏԻ ԱՌՆԷ ՊԱՆՔԱՆ Է:

Շրջակայքէն համար Կիպրոսուտը եւ ձեռնարկ գործակալներ կը լինեն իրենց Գանձիք Ընդհանուր Գործակալութեան .

Ս Ի Ն Կ Ը Ր

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅՍՏՈՅՑԻՉ Ժ . ՆԱՅՏԻՆԿԷՐ

Պատմութիւնը . Իրաւունքներ ստիպանութիւն, Պրիսթօլ Օլիվերի ճիշտ գիտաց
Գաֆէ Տր Լա Պուրի կից

Հին եւ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ԲՈՒՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՉ 6500 ՄԱՍՆԱՃԻՂԵՐ ՈՒՆԻ

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՄԻՆԿԷՐՆԵՐՆ ԵՆ Եւ ասոնցմէ մինչեւ ցարդ
17,000,000 ծախուած է:

430 հ աւելի վկայականներով եւ մեծաշնորհ վարձատրուած, Երաշխատեալ մեքենաներ .

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵՆ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիպոգրաֆիայի արտեսանախնայի մէջ ստացած է .

ՀԱՅՐԱՅՑՈՒՉ ԲՐՈՒՄԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐՅԱՆ
ԱՐԲՈՒՆԻՔԻՆ
ՀԱՐԱՅՑՈՒՉ Ն . Բ . ՍՏԻՎԱՅԷՆ ՏՆՆ

Հրի գասեր եւ նորոգու
թիւններ, ՍԻՆԿԷՐ մեքենա
յից համար, յաճախողաց
տուններուն մէջ է

Վարձանոց գիւրութիւն
Փոխանակութիւն հիւրերու
եւ նորոգութիւն ամեն կարգի
Մեքենայից

Կեղծերէն զգուշանալ,
ուշադրութիւն դարձնել իւր
քանակը մեքենայի վրայ
ՍԻՆԿԷՐԻ յաճախելիս .

ԳԻՆ ՉՈՒՄԻՈՐ

ԱՄԵՆ ԵՒ ՄԻՆԿԷՐ

ԳՐԱՄԱՍՏՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԻՆԻ ԴԵՄ

Հիմնուած 1825 ին

ԳՐԱՄԱՍՏՈՒՆ	11,250,000 Պր.
ՊԱՀՆՍԻ ԳՈՒՄԱՐ	20,370,000 »
ԳՆԱՇՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻՆ	15,940,000 »

ԿԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ, ԷՄ-ԿԱՇԱՐԻՅ (ԳԵՐԸ)
ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹ. ԱՂԵՐՄԱՆԴՐՈՅ, ՅՐ. ԲՈՒՆԿԻ
ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹ. ԳՈՂԻՐԷԻ, ՕՉԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
16, Շարա Կարալ (Թիվիֆիլի) Գանձիք

Հ Ա Ս Ց Է Ն Ե Ր

1. ՏՊԱՐԱՆ Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ . — Մանուր
բաշտ, նորակառուց Գաֆէ տը լա Պուր-
սի բաւածին մէջ, Թիւ 2 .
2. ԵՂԱՐԲ ՉՈՒՄԻՈՐԵԱՆ . — Վաճառատուն
ամեն տեսակ գործարարութեան, պատրաստ գո-
րաք շապիկներու, մետաքս եւ յարկարու
թաշիկներու, Եւրոպական եւ տեղա-
կան կոշիկներու, քոլիմֆիլի ճոխ զանա-
զանութիւններու, Շարա Գլուս-Պէյ
Թիւ 26, 490
3. ՊՈՂՈՍ ՔԷՆՏԻԿԱՆ . — Մասկաւա.
Պէն էլ Սուրէն, Քրէններու գոլէժին
ճիշտ գիտաց, 301

5. — ՉԻՅՈՒՆՆԵՐ . — Չիյրոնի անցեալ
չին եւ Արիւսի. Ա. հատորը գրե-
թէ սպառեալ վրայ է եւ Բ. հատորն
ալ հրատարակ ելած է . Գինն է երեք
Քրանգ փոխանակ 2 ու կէս, ինչպէս
որ գրքին վրայ ծանուցուած է .
Կը վաճառուի Արշալայի խմբագրա-
տունը, Տեղաց Կարապետ Սուրբա-
նանի եւ Կարապետ Երզնկացեանի քով:
6. ԱՐԱՄ ՍՄԲԱՏ . — Ներկայացուցիչ ամեն
տեսակ Եւրոպական լրագիրներու Ըն-
տիր սիկարէթներ . Նաճակագրօջնե-
րու ամենաճոխ հաւաքածոններ . Էօղ-
պէքիչ Բուր Օֆիսին գիտաց, Սափ-
րիչ Նիքոլա տը Լու քայի անկիւնը:
392 — 417.
8. Կ. Դ. ՈՒՉՈՒՆԵԱՆ . — Եւրոպայի բարձր
եւ Մարտագէտ . Ապտին, Շարա-Էլ-Պու-
թան, Թիւ 39 . 392 — 417.
9. ԽԱՉԻ Ս. ԷՏԻՐԵԼԵԱՆ . — Ամեն տեսակ
մետաղեայ կարասիք կը նորոգէ, կը
մաքէ, կ'սովորած է եւ կ'արժանաւոր
ծէ խիստ տակուն եւ անհատաւոր ար-
ժան գնով .
Թան-Խալիլ Մասիս իրաւոց, 490
11. — Ս. ՈՒՉՈՒՆ ՊՈՂՈՍԵԱՆ . — Ամեն տեսակ
ժամացոյցներու վաճառուին եւ յարգա-
րուան գաստ, նոր բերել տուած է Մլժան-
թօ (յուշարար) ժամացոյցներն . Էօղպէ-
քիչ . Վաչէ էլ պրքէ. Տիրիք գեղարու-
նին գիտաց, 410
12. — Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ . — «Թիպոգրաֆ» Վաճառ
Խաւանի սպարանէն հրատարակուած է
երկրորդ եւ երրորդ մասերը . Կը գտնուի
Տիր Կ. Երզնկացեանի քով, ի Շարա
Ապա իւր Ազիզ, 540
13. — ԽՄԱԿԱՆԻ Հայ նշանաւոր գէ. Բրեւ.
Վաղը թեւ երգարանէն արտաստեալ
ընտրել թուղթի վրայ եւ երկու գոյ-
նով . Կը պարունակէ, Վեհ. Խ. Հայ-
րիկ, Բամա. Գաթիպա, Նար-Պէյ,
Բաֆի, Նալբանդեանց, Դուրեան,
Պէշիկճաշլեան, Ալիշան եւ Վաղը Էն-
Կին 50 անդիւր . Գիմել տա Գալուստ
Գալանճեան, Ապտին նպարավաճառ .
14. ՎԱՀԱՆ ՄՈՒՇԵԱՆ . — Կը պարաստե
սովիէ եւ արժանաւոր զարգանկար-մենեչի
եւ գրուածեալ գաւազաններ . Ապտինի
գալարօլին գիտաց, Սփինքս գեղա-
րանին կից . Եւ ի Թան Խալիլ Շարա
Մագասիս թիւ 5 392 — 492
15. ՏԻՆԷՆ ՄԱՅԻՍ ՓԱՓԱՉԵԱՆ . — Եղիպ-
տական կառավարութեան արտեսեալ
մանկարձ . Ապտին Շարա-Էլ-Պու-
թան, Թիւ 29.
16. ԱՉՂԱՊԵՏԵԱՆ ԲՈՐՈՐԵՐ . — Արշալայի սեղ-
միւնի եւ գոտիներու չափի վրայ Շա-
րա Ապա իւր Ազիզ Երիֆ բաշտի պար-
տէլին գիտաց, Թիւ 20, 420
17. — ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԱՍՏՐՅԱՆ . — Նպարավա-
ճառ . ընդ միւր թարմ սպարաններ վա-
ճառելու որոշում տուած է. Պապ էլ խալի
420
18. ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԽՄԱԿԱՆԻ ԲՈՐՈՐԵՐ . — Երաշխ-
գիրքեր . Հաւաքածոյ շարա տարուան
Արշալայներու, գին 240 զրշ. ողջ .
Յուրաք. Հայրենեաց (քղրակազմ) 10
զրշ. Ազիզի սահմանադրութիւն, 12.
Սասուն եւ Չէլթուն, 10. Գոլ Մժտո,
8. Չաւարճի անեքտաթիւն, 5. Հիւ-
ժախի գարմանման ամենաշոյղ մի-
ջոցը, 3. Ճամբորդութիւն ի Չալիքերի,
3. Եղիպտոսի գունաւոր քարտէսը,
չեղջեալ զիններով . Մանուր բաշտ
Գաֆէ տը լա Պուրսի բաւածին մէջ,
Թիւ 2.
- 19.
20. ԱՆԵՏԻՍ ԳԱՐԱԿԻԼԵԱՆ . — Դերձակ.
Մանուր բաշտ խալիճ, թրամվէյի գր-
ձին վրայ, 420